13de. JAARGANG — CURACAO DEN 30n MEI 1896 — No 648

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels f.0.50 voor elken regel meer fl.0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129.

E Courant aki ta sali toer dia Subra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0.20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0.50, cada regel mas fl.0,07½.

Nuttige sprokkeling.

Ieder, die niet volslagen vreemdeling is op het gebied der wetenschap kent ten minste bij name den geleerden Virchow. Menigeen ook meent Virchow te kunnen en te moeten rangschikken onder de corryphecën der ongeloovigen onzer eeuw. Men zal derhalve met vreugde vernemen dat deze geleerde en Darwinist den blaam van zich werpt, als zou hij het bestaan van het bovennatuurlijke ontkennen.

In het begin van dit jaar meende Mgr. Roessler, bisschop van St. Poelten, als voorzitter eener vergadering waarin de oprichting eener katholieke Universiteit te Salzburg bepleit werd, de aandacht te moeten vestigen op de gevaren, die onze hedendaagsche Universiteiten opleveren voor de jongelingschap.

In den loop zijner toespraak noemde de Kerkvoogd ook Virchow en stelde hem voor als apostel des ongeloofs.

Door een zijner vrienden hiervan onderricht, antwoordde Virchow met het volgend schrijven :

Berlijn, den 17 Jan. 1896.

De "Salzburger Chronik" van 14 dezer levert een verslag eener rede van Mgr. Roessler, waarin ik beschuldigd word :

1°. mij in 1874 uitdrukkelijk te hebben verklaard tegen alle godsdienstig onderwijs ;

2°. eenige jaren later te hebben gezegd : "Men moet aan het volk overlaten te gelooven, maar de wetenschap is genoeg voor verlichte geesten ;"

3°. te hebben gezegd: "Tegenwoordig gelooft geen wetenschappelijk man aan iets bovennatuurlijks."

Ik noodig den bisschop uit mij te doen weten, waar en wanneer ik deze woorden heb uitgesproken, vooral die, welke tusschen aanhalingsteekens geciteerd zijn.

Geen dezer drie zinsneden, die mij worden toegedicht, is ooit door mij geuit. Wel kan ik mij herinneren, in eene rede, door mij in het jaar 1877 te Munchen gehouden over de vrijheid der wetenschap tegen Haeckel mij te hebben verklaard tegen de vervanging van den godsdienst door de Darwinistische leer in het schoolonderricht....

Mgr. Roessler heeft zich gehaast aan het protest van Virchow recht te doen wedervaren door de bron aan te geven, waaruit de Prelaat zijne citaten had geput, nl. het werk van P. Pachtler: "Die Ziele der Socialdemokratie und die liberalen Ideeën," p. 47, regel 6, 9 en 14. Dit werk verscheen in 1892 bij Herder te Freiburg bij Breisgau.

Men ziet het: een man als Virchow bedankt voor de twijfelachtige eer, als werfofficier te worden aangezien van het druktemakend leger der wetenschappelijke beunhazen, die, op een wijze, welke, helaas ! de grenzen der vrijmoedigheid nog al eens overschrijdt, het bovennatuurlijke loochenen en bestrijden.

Dit is een leerzaam feit, wel waard, om nooit vergeten te worden.

***

Hoe ver overigens de wetenschappelijke waarde reikt van al die fraaie d. i. spitsvondige maar goddelooze, theorieën van onzen tijd waarvoor wij het Geloof in het bovennatuurlijke zouden moeten prijsgeven, kan ten overvloede blijken uit de inaugurale rede voor eenige weken door professor Dr. Koster, hoogleeraar aan de medische faculteit te Leiden gehouden.

Hij ontzegt den naam van wetenschap, aan die stelsels, welke op de groote vragen der menschheid : *Van waar kom ik ? Wat is mijne bestemming op aarde ? Eindigt 's menschen bestaan met dit leven op aarde ?"* een zoogenaamd wetenschappelijk antwoord geven, waarbij het ergerlijkste ongeloof schering en inslag is. "Geen wetenschap! maar ontembare phantasie !" verzekerde de geleerde. Hij noemde het *onlogisch* en *onwetenschappelijk* het bovennatuurlijke in naam der wetenschap weg te cijferen of zooals hij zich kernachtig uitdrukt „willens en wetens zijn geluk te verwoesten."

Om den vollen nadruk op de uitspraken van dezen geleerde te leggen, voegen wij er bij, dat hij niet in de Openbaring gelooft.

Waren alle mannen der wetenschap steeds zoo rondborstig en eerlijk geweest als Dr. Koster, en hadden zij niet meer gezegd dan zij— en hun verste naneven,— ooit zullen kunnen verantwoorden, dan zou er nooit van een bankroet der wetenschap gesproken zijn.

Intusschen, waar de mannen van het vak zoo den staf breken over de materialistische en andere atheïstische leeringen, daar mogen dezer treurige afdwalingen ons het woord van den Apostel Paulus wel in de gedachte brengen : "Scientia inflat." De wetenschap maakt opgeblazen. Deze woorden behelzen geen veroordeeling der Wetenschap— slechts bekrompheid of kwaadwilligheid kan er die in lezen—maar zij wijzen op een gevaar, dat niet aan de edele en verheffende wetenschap zelve maar aan onze bedorven natuur te wijten is. Hoe dikwijls echter worden deze waarschuwende woorden van den grooten Apostel jammerlijk in den wind geslagen ! Dan komt het verstand gemakkelijk in opstand tegen den Oneindigen Schepper die, evengoed als van den eenvoudigsten kruidenier, van den grootsten denker aanbidding en onderwerping eischt. Ongeloof kan nooit de vrucht zijn van de wetenschap, wel het bastaardkind van dwazen hoogmoed en trots, waarmede ter onzaliger ure een overspelige verbintenis werd gesloten.

Hoevele ware geleerden telt men onder de getrouwe zonen der Katholieke Kerk ! De groote Pasteur geloofde immers ook.

***

Dat Geloof en Wetenschap samen kunnen gaan, bewees ook de rede, waarmee de nieuwbenoemde hoogleeraar aan de Amsterdamsche Universiteit A. W. Bakhuis Roozeboom als opvolger van prof. Van 't Hoff, onlangs zijn ambt aanvaardde.

Aan het slot zijner voordracht behandelde de hoogleeraar nl. het verband, dat er bestaat tusschen de chemische studie en de wereldbeschouwing der menschen. En hier legde Z.H.Gel. de ruiterlijke bekentenis af, dat zijne studie hem nimmer had belet christen te blijven.

Met Pasteur zeide spr.: "la science est incapable de résoudre la question de l'origine et de la fin des choses," en met Maxwell : "science is incompetent to reason upon the creation of matter." De heer Roozeboom eindigde zijn wetenschappelijke rede met het geloovige "Soli Deo Gloria !"

„Met groote voldoening, zegt een Hollandsch Katholiek blad, zal iedere christen van deze woorden kennis nemen. Niet omdat de heer Bakhuis Roozeboom iets nieuws heeft gezegd. Integendeel. Maar omdat hij zoo heeft willen en durven spreken bij het aanvaarden van zijn hoogleeraarsambt, in de aula der universiteit. Het doet goed een geloofsbelijdenis te hooren afleggen op zulk een plaats.

De wereld is reeds te lang gekluisterd in de boeien van het materialisme, en ongeloovige wetenschap, of halve wetenschap heeft reeds te lang uitdagend zich gekeerd tegen het bovennatuurlijke, om zich over deze geloofsbelijdenis in den tempel der wetenschap niet oprecht te verheugen.

Woorden als van prof. Roozeboom zijn een teeken des tijds.

Zij zeggen ons een keer te meer, dat de bloeitijd van het materialisme ten einde spoedt". De maatschappij kan er slechts bij winnen.

———o———

FEUILLETON

MI PROCES.

———o———

Tabata den anja....i mi tabata biba na....., permiti mi koe mi no ta bisa esai pa mas siguranza, palacio di husticia mester a tende i anto....hm! Basta koe mi ta bisa koe ariba dak di mi camber—e dak tabata plat—mi a pone algun wea di flor, causa di mi desgracia.

Un dia--ora mi a lamanta, mi a ripara koe awaseroe a scohe mi salon como regenbak, i a danja toer mi meubel. Un bez mi a subi ariba cerca donjo di cas.

"Señor, awaseroe a cai--.!"

"Wel largé cai."

"Si pero henter mi salon ta *un* lamar."

"Kiko!" El a boela bai abao i ora el a mira toer e awa el a grita: No, esai si ta muchoe."

"Esai mi kier a bisa tambe i mi ta pidi bo, di larga drecha cas."

"Sigur, mester drecha, pero bo ta paga esai."

"O, señor ta haci bofon di mi!"

"No, bo weanan di flor ariba e vloer di zink a haci e danja toer i p'esai awa a drenta aki. Mira e bonita vloer, henteramente danjar."

"I mi muebelnan anto?"

"O bo ta papia asina, fuera drechamentoe lo bo paga awor toer danjo tambe."

" Zoo, pero mi ta bisa, señor lo paga mi danjo di mi muebelnan."

" Tin huez ainda, señor, lo nos mira kende tin razón."

" Tin abogado tambe, lo nos mira kende lo gana."

" E no a responde. Mi a cohe mi sombre i mi a bai cerce mi abogado. Coe dos tres palabra mi a contele toer cos.

" Hm! Hm! e tabata groenja. Ta cos trabahoso Articulo 22 ta papia di esai, pero articulo 163....hm! Anto den capitulo 13, paragrafo VIII i IX ta papia di obligacion di propietario. Mira señor, es koe mi ta corda di bo cuenta lo mi scirbi si bo kier den un libro di 100 of 150 pagina. Bo por gana, pero bo por perde, tambe. Mi tin honor, señor...."

E sabiduria a costa mi 5 florin.

Mi no a perde animo i mi a bai cerca un otro.

"Zoo!" e dici coe cara serio. Mi mester bisa berdad, bo ta perde sigur. Lo mi por a habri unbez 43 tres libro, koe ta splica toer cos. *De jure locativo.... Glossarium domestici....Extract....*"

"Señor ta corda anto, koe...."

"Koe bo ta perde sigur."

E consultacion a costa mi 3 florin.

Nervioso mi a bai cerca un otro defensor di biuda i huerfano.

" Nada más!" el a grita hariendo, ora mi a bisele pakiko mi a bini. "Bo tin toer drechi. Bo no meste tin miedo. Sigur lo bo gana."

Ningun di e tres a papia manera otro. P'esai mi a para algun momento sin papia nada, alafin mi dici: "Lo mi ta contentoe señor si bo kier drecha e cuenta pa mi."

Mi tabatin anto mi proces. Mi tabata sinti mi manera sin sosiego i toch mi tabata orgulloso, Hende koe tin un proces ta sinti nan manera nan koe ta hunga:--gana of perde?— ta nan unicoe cordamentoe.

Un dia mi abogado a bini mira cas, un otro dia el a manda scirbi mi di mandele un of otro papel, koe dos seman pasa mi a mande caba.

Un otro biage mi mester a bai palacio di justicia, cuantoe bez mi a bisita deurwaarder i abogado mi no sabi.

Mi no a corda ariba nada mas, koe ariba mi proces disgraciado. Na anochi mes e tabata den mi cabes. Mi tabata sonja koe huez a condena mi pa moeri! Brr!

Alafin dia a jega, mi por a tende mi coerazon bati. Abogado di donjo di e cas a coeminza papia di promer.

"Señores," e dici, "e cuenta aki ta mas coe un cuestion di persona sol, sino di com nos por comprende hacir di señor N. (señor N. ta mi nomber). Su kamber a haja un lek pa su imprudencia. Un henter anja e wea di flor a para ariba e zink i esai a danja, mientra ta zink di promer cualidad. Awore no kier paga drechamentoe. Ki mahoso; E no ta papia clar, pero e ta bringa, e ta haci gera na scondir." Enfin asina el a sigi, i alafin mi tabata ladron revolucionario, nan mester a sera mi, etc., etc. Mi abogado a coeminza papia. Segun el mi tabata un cordero inocente, mi simplicidad a haci koe hopi hende a ganja, a horta mi, etc., etc.

Porfin el a caba diciendo: "Señores hueznan mi eisch ta koe propietario di e cas ta largele drecha pa su cuenta i koe el ta paga toer danjo koe awaseroe a haci den camber di señor N."

Hueznan a sali pa papia coe otro un poco despues nan a bolbe i presidente a bisa, koe nos toer dos tin di paga un mitar.

"Mi ta spera koe bo ta bai na otro rechtbank," mi abogado dici, "ta inhusto es koe nan a papia. "Muchoe danki, mi a responde, pa mi paga tres bez mas ainda, pa mi perde mi salud i pa mi tende otro jama mi, sinberguenza, revolucionario, no señor, muchoe danki. Unbez mi tabatin un proces, pero lo ta di ultimo tambe."

I mi a cumpli coe mi palaba.

field, in 1881 Alexander II keizer van Rusland, en in 1894 de president der Fransche Republiek Carnot.

—De moordenaar van den Shah van Perzië is een der overblijfselen van eene secte, door den overledene vorst reeds voor 40 jaar bijna geheel uitgeroeid: hij heet Reza en wordt een mollah genoemd. Nog zegt men, dat hij behoort tot ontevredenen, in den laatsten tijd ontstaan door de duurte der levensmiddelen. De Shah laat verscheidene zoons na, waarvan de oudste reeds 17 kinderen heeft. Onder die zoons zou groote verdeeldheid heerschen omtrent de opvolging, en hierdoor zou de toestand niet zonder gevaar zijn. Reeds wordt gemeld, dat Rusland geen strijd op zijne grenzen zal dulden, wat doet denken aan een burgeroorlog. Wellicht een goede kans voor de Russen, om zich naar den kant van Perzië uit te breiden. Engelsche bladen spreken reeds van eene Perzische quaestie en gelooven, dat die niet zonder invloed op de Europeesche zaken blijven zal.

APRENDIENDO EL ALFABETO.

Nunca me olvidaré cuando (siendo colegial) me llamaron para aprender las letras del alfabeto. ¡Oh, Dios míos, Dios mio! Qué sufrimiento de espíritu y de cuerpo el que sentí al tener que pasar por tan odiosa tarea. Me parecía á mi que nunca podría aprender tales letras, luego que aprendía la segunda letra olvidaba la primera y de esta manera me sucedía lo mismo con las demás. En mi pesar mojaba el libro con lágrimas y en mi cólera y disgusto lo arrobaba al suelo y lo pisoteaba; pero cuando al fin pude retener en mi imaginación el alfabeto, la operación de aprender á agrupar las letras en palabras se me hizo más fácil; mas la tarea pesada en todas las cosas es posesionarse del principio vital que exista. ¿No es verdad? Todos dirémos que sí, pues bien entonces vamos á copiar una carta y hagamos la aplicación de su teoria.

"Durante varios años", nos dice un cliente, que sufría de un padecimiento que ni yo ni los doctores que me asistían, podían definir. Comenzaba con un mal estar general, debilidad, pérdida de apetito, augustia después de comer y dolores en el pecho y espalda; algunas veces me pasaban bochornos de calor seguidos de frío, la boca y la lengua forradas con materia blanca y gastado el sentido del sabor. No teniendo gusto natural para comer, perdía carne y fuerzas. Cuando más progresaba el dolor, tanto más afectaba la acción de mi corazón y mi respiración. La respiración se hacía más corta y el corazón me batía y palpitaba al punto de hacerme temer que me iba á morir de mal de corazón; después me sobrevinieron dolores en los riñones, en la parte baja de la espalda que eran con frecuencia muy agudos y alarmantes. Apenas necesitaría decirles que todo esto me mortibicaba y deprimía mi espíritu de tal manera que me era imposible atender á mi rabajo.

"Después de algún tiempo determiné por conveniente dirigirme á Barcelona y entré en el Hospital de Santa Cruz de aquella ciudad, permanecí en él tres meses; durante el segundo mes me dió un ataque de parálisis en las piernas que afortunadamente aplicándome la electricidad, cedió en gran parte. Durante el tercer mes habia mejorado un tanto en mi estado general de salud y regresé á Lloret donde trabajé lo mejor que pude por cerca de cinco meses, mas esta mejoría fué corta, mi padecimiento me volvió con gran fuerza y me ví obligado otra vez á ir al hospital. Allí permnecí dos meses y no encontrando alivio alguno regresé á casa otra vez, esta vez, ya tan desanimado y triste como pudiera figurárselo.

"Mas habiendo leído de las notables curaciones que hacía el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, supliqué al farmacéutico de Lloret, Don Exequiel Botet, que viniera á verme y le pregunté si me aconsejaba á que tomase el Jarabe. El resultado fué que comencé á tomarlo siguiendo las instrucciones.

"Tomé en todo muchas botellas, pero el resultado que me produjo este remedio fué maravilloso. *Me convirtió completamente en otro hombre.* Hoy todos mis padecimientos han desaparecido y como y trabajo lo mismo que ántes de que tuviera esta enfermedad.

"Acabo de ir á ver hoy al señor Botet y quedé sorprendido de verme tan cambiado y alegre. Viendo la gente lo que el Jarabe Curativo de la Madre Seigel me ha hecho, todos lo piden y eicen que usarán esta medicina tan mágica. Uds. tienen mi consentimiento para publicar esta carta. (Firmado) Salvador Masjuan, Lloret de Mar, Provincia de Gerona, 24 de Mayo de 1895."

Ahora pués veamos en que nos interesa á nosotros este caso. ¿Cuál es la verdad fundamental de él? Es esta, que Don Salvador Masjuan había sido por largo tiempo víctima de esa enfermedad sutil — indigestión ó dispepsia; los síntomas comprueban que la fermentación del alimento no dijerido en el estómago envenenó su sangre y finalmente fué la causa de todos los decidamientos locales que nos ha descrito. Los primeros tratamientos no sirvieron porque no fueron dirijidos al *real y verdadero sitio de la enfermedad*, al estómago. Es inútil tomar medicina por meros síntómas, debemos saber y curar sus *causas*. Saber estas es saber el alfabeto de todas las enfermedades, pués un 99 por ciento de nuestros padecimientos no son otra cosa que dispepsia en disfraz.

La gente muere sin cuidarse porque no saben de que padecen. Llámesele dispepsia y se habrá casi acertado la verdad y para su curación radical y duradera, no hay ningún otro remedio en la tierra que pueda compararse con la preparación que contiene esperanza y salud y que bajo otro nombre es el Jarabe Curativo de la Madre Seigel.

(2)

Bekendmaking

De publieke verkoop van ZILVEREN en GOUDEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Juli t/m 31 December 1893, onder N°. 5278 C t/m N°. 9381 C, zal plaats hebben op Donderdag den 28 Mei a.s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 21 Mei 1896.
De Voorzitter,
M. P. CURIEL.

ANUNCIO

Bendementoe di PREENDANAN koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Juli té 31 di December 1893 bao di N°. 5278 C té N°. 9381 C lo toema lugá dia Juebes 28 Mei i dianan koe ta sigui.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 21 di Mei 1896.
President,
M. P. CURIEL.

TYD-TAFEL.
DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"
TUSSCHEN
NEW-YORK.
LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1896	Caraças	Venezuela	Philadelph.ª	Caracas	Venezuela	Philadelph.ª
Vertrekt van NEW YORK....	April 4	April 15	April 25	Mei 5	Mei 14	Me 26
Komt aan te CURAÇAO	„ 10	„ 21	Mei 1	„ 11	„ 20	„ 29
Vertrekt van „	„ 11	„ 22	„ 2	„ 12	„ 21	„ 30
Komt aan te PTO. CABELLO	„ 12	„ 23	„ 3	„ 13	„ 22	„ 31
Vertrekt van „	„ 13	„ 24	„ 4	„ 14	„ 23	Juni 1
Komt aan te LA GUAYRA..	„ 14	„ 25	„ 5	„ 15	„ 24	„ 2
Vertrekt van „ ..	„ 17	„ 28	„ 8	„ 18	„ 27	„ 5
Komt aan te PTO. CABELLO	„ 18	„ 29	„ 9	„ 19	„ 28	„ 6
Vertrekt van „	„ 18	„ 29	„ 9	„ 19	„ 28	„ 6
Komt aan te CURAÇAO	„ 19	„ 30	„ 10	„ 20	„ 29	„ 7
Vertrekt van „	„ 21	Mei 1	„ 11	„ 20	„ 30	„ 9
Komt LA GUAYRA aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen	„ 22	„ 2	„ 12	„ 21	„ 31	„ 10
Komt aan te NEW-YORK....	„ 28	„ 8	„ 18	„ 27	Juni 6	„ 16

Stoomschip Mérida.

Vertrekt van CURAÇAO....	April 11	April 22	Mei 2	Mei 12	Mei 21	Mei 30
om t aan te MARACAIBO....	„ 12	„ 23	„ 3	„ 13	„ 22	„ 31
Vertrekt van "	„ 18	„ 28	„ 8	„ 17	„ 27	Juni 6
Komt aan te CURAÇAO......	„ 19	„ 29	„ 9	„ 18	„ 28	„ 7

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouw en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA S. E. BETHENCOURT E HIJOS, CURAÇAO

13de. JAARGANG — CURACAO DEN 30n. MEI 1896 — N° 648

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0.50 voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0.50, cada regel mas fl. 0,07½.

Nuttige sprokkeling.

Ieder, die niet volslagen vreemdeling is op het gebied der wetenschap kent ten minste bij name den geleerden Virchow. Menigeen ook meent Virchow te kunnen en te moeten rangschikken onder de corrypheeën der ongeloovigen onzer eeuw. Men zal derhalve met vreugde vernemen dat deze geleerde en Darwinist den blaam van zich werpt, als zou hij het bestaan van het bovennatuurlijke ontkennen.

In het begin van dit jaar meende Mgr. Roessler, bisschop van St. Poelten, als voorzitter eener vergadering waarin de oprichting eener katholieke Universiteit te Salzburg bepleit werd, de aandacht te moeten vestigen op de gevaren, die onze hedendaagsche Universiteiten opleveren voor de jongelingschap.

In den loop zijner toespraak noemde de Kerkvoogd ook Virchow en stelde hem voor als apostel des ongeloofs.

Door een zijner vrienden hiervan onderricht, antwoordde Virchow met het volgend schrijven :

Berlijn, den 17 Jan. 1896.

De "Salzburger Chronik" van 14 dezer levert een verslag eener rede van Mgr. Roessler, waarin ik beschuldigd word :

1°. mij in 1874 uitdrukkelijk te hebben verklaard tegen alle godsdienstig onderwijs ;

2°. eenige jaren later te hebben gezegd : "Men moet aan het volk overlaten te gelooven, maar de wetenschap is genoeg voor verlichte geesten ;"

3°. te hebben gezegd: "Tegenwoordig gelooft geen wetenschappelijk man aan iets bovennatuurlijks."

Ik noodig den bisschop uit mij te doen weten, waar en wanneer ik deze woorden heb uitgesproken, vooral die, welke tusschen aanhalingsteekens geciteerd zijn.

Geen dezer drie zinsneden, die mij worden toegedicht, is ooit door mij geuit. Wel kan ik mij herinneren, in eene rede, door mij in het jaar 1877 te Munchen gehouden over de vrijheid der wetenschap tegen Haeckel mij te hebben verklaard tegen de vervanging van den godsdienst door de Darwinistische leer in het schoolonderricht....

Mgr. Roessler heeft zich gehaast aan het protest van Virchow recht te doen wedervaren door de bron aan te geven, waaruit de Prelaat zijne citaten had geput, nl. het werk van P. Pachtler : "Die Ziele der Socialdemokratie und die liberalen Ideeën," p. 47, regel 6, 9 en 14. Dit werk verscheen in 1892 bij Herder te Freiburg bij Breisgau.

Men ziet het : een man als Virchow bedankt voor de twijfelachtige eer, als werfofficier te worden aangezien van het druktemakend leger der wetenschappelijke beunhazen, die, op een wijze, welke, helaas ! de grenzen der vrijmoedigheid nog al eens overschrijdt, het bovennatuurlijke loochenen en bestrijden.

Dit is een leerzaam feit, wel waard, om nooit vergeten te worden.

***

Hoe ver overigens de wetenschappelijke waarde reikt van al die fraaie d. i. spitsvondige maar goddelooze, theorieën van onzen tijd waarvoor wij het Geloof in het bovennatuurlijke zouden moeten prijsgeven, kan ten overvloede blijken uit de inaugurale rede voor eenige weken door professor Dr. Koster, hoogleeraar aan de medische faculteit te Leiden gehouden.

Hij ontzegt den naam van wetenschap, aan die stelsels, welke op de groote vragen der menschheid : *Van waar kom ik ? Wat is mijne bestemming op aarde ? Eindigt 's menschen bestaan met dit leven op aarde ?*" een zoogenaamd wetenschappelijk antwoord geven, waarbij het ergerlijkste ongeloof schering en inslag is. "Geen wetenschap! maar ontembare phantasie !" verzekerde de geleerde. Hij noemde het *onlogisch* en *onwetenschappelijk* het bovennatuurlijke in naam der wetenschap weg te cijferen of zooals hij zich kernachtig uitdrukt „willens en wetens zijn geluk te verwoesten."

Om den vollen nadruk op de uitspraken van dezen geleerde te leggen, voegen wij er bij, dat hij niet in de Openbaring gelooft.

Waren alle mannen der wetenschap steeds zoo rondborstig en eerlijk geweest als Dr. Koster, en hadden zij niet meer gezegd dan zij— en hun verste naneven,— ooit zullen kunnen verantwoorden, dan zou er nooit van een bankroet der wetenschap gesproken zijn.

Intusschen, waar de mannen van het vak zoo den staf breken over de materialistische en andere atheïstische leeringen, daar mogen dezer treurige afdwalingen ons het woord van den Apostel Paulus wel in de gedachte brengen : "Scientia inflat." De wetenschap maakt opgeblazen. Deze woorden behelzen geen veroordeeling der Wetenschap— slechts bekrompheid of kwaadwilligheid kan er die in lezen—maar zij wijzen op een gevaar, dat niet aan de edele en verheffende wetenschap zelve maar aan onze bedorven natuur te wijten is. Hoe dikwijls echter worden deze waarschuwende woorden van den grooten Apostel jammerlijk in den wind geslagen ! Dan komt het verstand gemakkelijk in opstand tegen den Oneindigen Schepper die, evengoed als van den eenvoudigsten kruidenier, van den grootsten denker aanbidding en onderwerping eischt. Ongeloof kan nooit de vrucht zijn van de wetenschap, wel het bastaardkind van dwazen hoogmoed en trots, waarmede ter onzaliger ure een overspelige verbintenis werd gesloten.

Hoevele ware geleerden telt men onder de getrouwe zonen der Katholieke Kerk ! De groote Pasteur geloofde immers ook.

***

Dat Geloof en Wetenschap samen kunnen gaan, bewees ook de rede, waarmee de nieuwbenoemde hoogleeraar aan de Amsterdamsche Universiteit A. W. Bakhuis Roozeboom als opvolger van prof. Van 't Hoff, onlangs zijn ambt aanvaardde.

Aan het slot zijner voordracht behandelde de hoogleeraar nl. het verband, dat er bestaat tusschen de chemische studie en de wereldbeschouwing der menschen. En hier legde Z.H.Gel. de ruiterlijke bekentenis af, dat zijne studie hem nimmer had belet christen te blijven.

Met Pasteur zeide spr.: "la science est incapable de résoudre la question de l'origine et de la fin des choses," en met Maxwell : "science is incompetent to reason upon the creation of matter." De heer Roozeboom eindigde zijn wetenschappelijke rede met het geloovige "Soli Deo Gloria !"

„Met groote voldoening, zegt een Hollandsch Katholiek blad, zal iedere christen van deze woorden kennis nemen. Niet omdat de heer Bakhuis Roozeboom iets nieuws heeft gezegd. Integendeel. Maar omdat hij zoo heeft willen en durven spreken bij het aanvaarden van zijn hoogleeraarsambt, in de aula der universiteit.

Het doet goed een geloofsbelijdenis te hooren afleggen op zulk een plaats.

De wereld is reeds te lang gekluisterd in de boeien van het materialisme, en ongeloovige wetenschap, of halve wetenschap heeft reeds te lang uitdagend zich gekeerd tegen het bovennatuurlijke, om zich over deze geloofsbelijdenis in den tempel der wetenschap niet oprecht te verheugen.

Woorden als van prof. Roozeboom zijn een teeken des tijds.

Zij zeggen ons een keer te meer, dat de bloeitijd van het materialisme ten einde spoedt". De maatschappij kan er slechts bij winnen.

———o———

FEUILLETON

MI PROCES.

———o———

Tabata den anja....i mi tabata biba na...., permiti mi koe mi no ta bisa esai pa mas siguranza, palacio di husticia mester a tende i anto....hm! Basta koe mi ta bisa koe ariba dak di mi camber—e dak tabata plat—mi a pone algun wea di flor, causa di mi desgracia.

Un dia--ora mi a lamanta, mi a ripara koe awaseroe a scohe mi salon como regenbak, i a danja toer mi meubel. Un bez mi a subi ariba cerca donjo di cas.

"Señor, awaseroe a cai—..!"

"Wel largé cai."

"Si pero henter mi salon ta *un* lamar."

"Kiko!" El a boela bai abao i ora el a mira toer e awa el a grita : No, esai şi ta muchoe."

"Esai mi kier a bisa tambe i mi ta pidi bo, di larga drecha cas."

'Sigur, mester drecha, pero bo ta paga esai."

"O, señor ta haci bofon di mi!"

"No, bo weanan di flor ariba e vloer di zink a haci e danja toer i p'esai awa a drenta aki. Mira e bonitá vloer, henteramente danjar."

"I mi muebelnan anto?"

"O bo ta papia asina, fuera drechamentoe lo bo paga awor toer danjo tambe."

" Zoo, pero mi ta bisa, señor lo paga mi danjo di mi muebelnan."

" Tin huez ainda, señor, lo nos mira kende tin razón."

" Tin abogado tambe, lo nos mira kende lo gana."

" E no a responde. Mi a cohe mi sombre i mi a bai cerce mi abogado. Coe dos tres palabra mi a contele toer cos.

" Hm! Hm! e tabata groenja. Ta cos trabahoso Articulo 22 ta papia di esai, pero articulo 163....hm! Anto den capitulo 13, paragrafo VIII i IX ta papia di obligacion di propietario. Mira señor, es koe mi ta corda di bo cuenta lo mi scirbi si bo kier den un libro di 100 of 150 pagina. Bo por gana, pero bo por perde tambe. Mi tin honor, señor...."

E sabiduria a costa mi 5 florin.

Mi no a perde animo i mi a bai cerca un otro.

"Zoo!" e dici coe cara serio. Mi mester bisa berdad, bo ta perde sigur. Lo mi por a habri unbez 43 tres libro, koe ta splica toer cos. *De jure locativo.... Glossarium domestici....Extract....*"

"Señor ta corda anto, koe...."

"Koe bo ta perde sigur."

E consultacion a costa mi 3 florin.

Nervioso mi a bai cerca un otro defensor di biuda i huerfano.

" Nada más!" el a grita hariendo, ora mi a bisele pakiko mi a bini. "Bo tin toer drechi. Bo no meste tin miedo. Sigur lo bo gana."

Ningun di e tres a papia manera otro. P'esai mi a para algun momento sin papia nada, alafin mi dici: "Lo mi ta contentoe señor si bo kier drecha e cuenta pa mi."

Mi tabatin anto mi proces. Mi tabata sinti mi manera sin sosiego i toch mi tabata orgulloso. Hende koe tin un proces ta sinti nan manera nan koe ta hunga:—gana of perde?— ta nan unicoe cordamentoe.

Un dia mi abogado a bini mira cas, un otro dia el a manda scirbi mi di mandele un of otro papel, koe dos seman pasa mi a mande caba.

Un otro biage mi mester a bai palacio di justicia, cuantoe bez mi a bisita deurwaarder i abogado mi no sabi.

Mi no a corda ariba nada mas, koe ariba mi proces disgraciado. Na anochi mes e tabata den mi cabes. Mi tabata sonja koe huez a condena mi pa moeri! Brr!

Alafin dia a jega, mi por a tende mi coerazon bati. Abogado di donjo di e cas a coeminza papia di promer.

"Señores," e dici, "e cuenta aki ta mas coe un cuestion di persona sol, sino di com nos por comprende hacir di señor N. (señor N. ta mi nomber). Su kamber a haja un lek pa su imprudencia. Un henter anja e wea di flor a para ariba e zink i esai a danja, mientra ta zink di promer cualidad. Awor e no kier paga drechamentoe. Ki mahoso ¡ E no ta papia clar, pero e ta bringa, e ta haci gera na scondir." Enfin asina el a sigi, i alafin mi tabata ladron revolucionario, nan mester a sera mi, etc., etc. Mi abogado a coeminza papia. Segun el mi tabata un cordero inocente, mi simplicidad a haci koe hopi hende a ganja, a horta mi, etc., etc.

Porfin el a caba diciendo: "Señores hueznan mi eisch ta koe propietario di e cas ta largele drecha pa su cuenta i koe el ta paga toer danjo koe awaseroe a haci den camber di señor N.

Hueznan a sali pa papia coe otro un poco despues nan a bolbe i presidente a bisa, koe nos toer dos tin di paga un mitar.

"Mi ta spera koe bo ta bai na otro rechtbank," mi abogado dici, "ta inhusto es koe nan a papia. "Muchoe danki, mi a responde, pa mi paga tres bez mas ainda, pa mi perde mi salud i pa mi tende otro jama mi, sinberguenza, revolucionario, no señor, muchoe danki. Unbez mi tabatin un proces, pero lo ta di ultimo tambe."

I mi a cumpli coe mi palaba.

Colegio "Santo Tomás"

Met zeer veel genoegen lazen wij in het hier verschijnend weekblad: *El Eco de Venezuela* het volgende artikel:

"De weldoeners der menscheid verdienen altijd met eerbied en erkentelijkheid herdacht te worden. Zij toch zijn lichtbakens, die met heldere stralen het leven der volkeren verlichten en ze geleiden langs den weg des waren vooruitgangs.

Onder deze mannen hadden wij de eer te kennen den Hoog Eerw. Heer Mgr. F. Kieckens, als een apostel der Christelijke liefde. Op zijn graf zouden we gaarne dit grafschrift plaatsen, dat al zijne deugden samenvat: "*De Rechtvaardige is ten voorbeeld geboren.*"

Bij de beschrijving van het Colegio "Santo Tomas" is het natuurlijk, deze herinnering te wijden aan zijn stichter.

Met de kracht, die een verheven idee geeft, en uit eigen middelen, stichtte Pastoor Kieckens deze inrichting den 13 November 1886.

In eene kleine en nederige woning begon hij met eenige ontwikkelde medewerkers de moeilijke taak van het onderwijs.

Vooruitstrevende zin en de macht van het talent hebben dat huisje veranderd in het sierlijke gebouw, dat zich aan de zuidoostzij de der stad verheft, en daar staat als een sieraad der wijk en als een kostbaar bewijs van wat werkzaamheid en volharding vermag.

Met oog op zijne bestemming is het gebouwd met inachtneming van al de regels die de gezondheidsleer voor zulke inrichtingen stelt.

Zoo vinden wij er de studie- en ontspanningszalen, ruim en luchtig. Op de slaapzalen geldt als grondregel de zindelijkheid en men vindt er alle voorzorgen, die de gezondheid noodzakelijk maakt van de 50 leerlingen, die op dit oogenblik in dat gunstig bekende gesticht onderwijs ontvangen in de wetenschap en in de verheven lessen der christelijke zedenleer.

De laatste vorderingen in de moeilijke kunst van opvoeding vinden hier hare toepassing door professoren, bekwaam in de vakken van de menschelijke wetenschap.

De wiskunde met hare juiste berekeningen, de geschiedenis met hare verscheidenheid van feiten, de wijsbegeerte met hare groote beginselen, vinden hier gemakkelijke beoefening, want de gebruikte methoden houden gelijken tred met de bevattelijkheid der kinderen, die in dezen tempel der wetenschap de rijpe vruchten vinden, die de vruchtbare velden der studie aan het leergierige verstand kunnen aanbieden.

Bijzondere aandacht verdient de talenstudie; en meer dan eens waren wij in de gelegenheid de vorderingen te bewonderen, gemaakt door de leerlingen van "Santo Tomás", in die talen, welke door Byron en Shakespeare, Göthe en Schiller, Chateaubriand en Victor Hugo, en door onzen onvergetelijken Bello, Baralt en Toro onsterfelijk gemaakt zijn.

De lichamelijke ontwikkeling wordt in dit Gesticht verkregen door goedgeleide gymnastische oefening, en eene klas voor militaire exercitie.

Bijzonder met dit doel gebouwde badinrichtingen strekken om de zindelijkheid te bevorderen en kracht te geven aan de ontwikkeling der kinderen, die, ofschoon verre van hunne ouders, toch de liefderijkste zorgen niet missen en alzoo minder de afwezigheid gevoelen van die toegenegenheid, welke kracht en leven geeft aan het hart.

Wij moeten niet vergeten te zeggen, dat de fouten, begaan in studie of gedrag, altijd privatief gestraft worden, nooit door lichamelijke kastijding, — geheel overeenkomstig de voorschriften der hedendaagsche opvoedkunde. Met dit doel en ook tot ontspanning der leerlingen heeft de Directie van "Sto. Tomás" dicht bij de stad eene nette buitenplaats gebouwd, waarheen wekelijks zich die leerlingen begeven welke, zich door hun gedrag en ijver deze beooning hebben waardig gemaakt.

De voeding, die den kinderen verstrekt wordt is afwisselend en voedzaam, zooals men zien kan uit de brochure, onlangs door het bestuur der inrichting uitgegeven.

Ook ingeval van ziekte ontvangen de leerlingen uitstekende geneeskundige behandeling. Hiermede is vooral belast onze geëerde vriend Dr. Palacios Renjifo; want de Rector van het Colegie heeft begrepen, dat, waar het grootste gedeelte der leerlingen Venezolanen zijn, het natuurlijk is, de geneeskundige zorg toe te vertrouwen aan een geneesheer, die door de banden der vaderlandsliefde aan hen verbonden is.

Om eerlijk te zijn, moeten wij erkennen, dat de in den laatsten tijd verkregen vooruitgang, grootendeels te danken is aan den tegenwoordigen Rector, den bekwamen priester, Dr. Zwijsen, een man van uitgebreide wetenschap, vriendelijk in den omgang en hoogst beschaafd van vormen, die getuigenis geven van de zorgvuldige opvoeding die hij genoot.

Zulke gestichten zijn als de mijlpalen der beschaving van een volk. Daar worden de harten gevormd, de driften tot bedaren gebracht en het verstand dienstbaar gemaakt aan het beoefenen der deugd.

Het gesticht, dat wij beschreven, is eene eer voor dit eiland en vele zijn reeds de overwinningen behaald in het strijdperk van het talent, waardoor de tegenwoordige Bestierders de toejuiching verdienden van het publiek en waarvoor wij hun, ten blijke onzer hooge achting, onze welgemeende gelukwenschen aanbieden.

NIEUWSBERICHTEN

CURAÇAO.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Luis Heijer, Victor Modesta Finlay, Leocadia Moreno, Janet Cooket, M. S. Landsberg (aang.), G. A. F. Nouel (aang.).

SURINAME.

Dinsdagmorgen, 12 Mei nadat te half negen de Vergadering der Koloniale Staten door Z. Exc. Jhr. Mr. T. A. J. Van Asch van Wijck was geopend, aanvaardde Z. Exc. Mr. W. Tonckens het bestuur van de kolonie. Na afloop der plechtigheid vergaderden ten gouvernementshuize de verschillende colleges, civiele en militaire autoriteiten, ambtenaren en particulieren ten einde van Jhr. Mr. Van Asch van Wijck en Mevr. Van Asch van Wijck afscheid te nemen bij hun vertrek uit de kolonie. Als Z. Exc. de audientiezaal binnentrad, wisselde hij achtereenvolgens met de presidenten der verschillende colleges, en andere autoriteiten eenige hartelijke woorden en drukte eveneens als zijn echtgenoote alle anwezigen in het bijzonder de hand. Daarop sprak Z. Exc. nog in 't algemeen een woord van afscheid en uitte den wensch, dat Suriname's bevolking steeds gehecht mocht blijven aan het huis van Oranje. Deze toespraak werd met een daverend „Leve de Koningin", door allen beantwoord.

Alstoen verliet Z. Exc. de zaal, onmiddelijk gevolgd door Z. Exc. Mr. Tonckens en alle aanwezigen, die hem en zijne echtgenoote tot aan den Waterkant uitgeleide deden. Langs den weg, welke men volgde waren de schutters en militairen en haie opgesteld; de beide muziekkorpsen speelden intusschen eenige stukken. Na nogmaals de aanwezigen te hebben gegroet, stapte Z. Exc. in de gereedliggende sloep welke hem en zijn echtgenoote naar de *Curaçao* die op stroom lag bracht. Van alle kanten wuifde men Zijne Exc. met hoeden en zakdoeken toe, toen hij aan boord gekomen, de menigte van het dek af een laatste maal groette. Intusschen donderde het geschut en verkondigde wijd in 't rond dat gouverneur Jhr. Mr. Asch van Wijck de kolonie verliet.

— In dank ontving de R. K. Gemeente van Z. Exc. Jhr. Mr. van Asch van Wijck een milde gift, honderd gulden voor de weeshuizen der gemeente en honderd gulden voor de melaatschen der *Gerardus Majella-stichting*. Wijl Z. Exc. in een schrijven den wensch had uitgedrukt, dat de weezen zooals de melaatschen zouden onthaald worden, is daaraan gevolg gegeven en hebben zij, dank aan Z. Exc., een feestelijken dag doorgebracht. *De Surinamer.*

— De republik Ecuador is, volgens een bericht van den 13 Mei, geteisterd door aardbevingen en een orkaan. De schade moet aanzienlijk en het aantal dooden groot zijn. De stad Puerto Viejo is verwoest.

NEDERLAND

Een koninklijk bezoek

Gedurende haar verblijf te Amsterdam hebben H. H. M. M. onze geëerbiedigde Koninginnen een bezoek gebracht aan het St. Nicolaas gesticht op de Heerengracht.

Deze stichting van Katholieke liefdadigheid, waar thans een 140 tal meisjes van 11 tot 21jarigen leeftijd — halve weezen — wier opvoeding verwaarloosd werd en wier toekomst gevaar zou loopen, verpleging en onderricht ontvangen, werd in 1815 opgericht door den Hoogeerw. heer J. Cramer, aartspriester, in een kleine woning.

Nadat HH. MM. langs de expresselijk voor deze gelegenheid vervaardigde wenteltrap het met draperieën bekleede bordes hadden bestegen, werden zij in de met kostbare tapijten belegde en met heestergewassen versierde vestibule ontvangen door Mgr. H. Poppen, huisprelaat van Z. H. den Paus, deken van Amsterdam en regent van het gesticht, terwijl twee elfjarige meisjes Joanna de Koning en Jacoba Schlüter, prachtige bouquetten aanboden, die minzaam werden aanvaard.

In de receptiekamer, waar tusschen hoogopgaande bloemen en planten de beeltenis prijkte der Regentes, sprak Mgr. Poppen de vorstelijke bezoeksters een woord van welkom toe, en werden aan haar voorgesteld de beide andere regenten, de Zeereerw. heeren L. E. Jansen, pastoor van De Posthoorn, en A. G. M. van Es, pastoor van St. Dominicus, de Weleerw. J. G. Bongaerts, rector, en de Eerw. zuster Rufine, overste van het gesticht.

In de daartegenover gelegen groote zaal, waar eveneens groepen van de fijnste sierplanten en bloemen waren aangebracht, terwijl in een daarvan de buste stond van Koningin Wilhelmina en aan een der wanden een keurige ets — voorstellende Z. M. Willem III — met oranje was gedrapeerd, wachtten intusschen de kinderen.

Toen de Vorstinnen daar waren binnengetreden en op de voor Haar bestemde zetels hadden plaats genomen, trad een der meisjes, Georgina de Leeuw, naar voren en hield een toespraak.

Vervolgens werd onder pianobegeleiding van den heer Hubert Cuypers, organist der O. L. Vr. kerk op de Keizersgracht, een door dezen jeugdigen componist getoonzet driestemming welkomstlied aangeheven, waarvan de tekst, geleverd door den Weleerw. heer F. W. de Rooy, kapelaan van de Posthoorn, aldus luidt:

Nu ruische het feestlied in jub'lende tonen,
Het lied van ons blijde gemoed.
Zijt welkom, Vorstinnen, te midden der kind'ren
Vorstinnen zoo edel, zoo goed!

Tot U klonk het „Welkom" uit duizenden monden,
De grooteren juichten om strijd.
Maar luider weerklinke het „Welkom" der kleinen;
Uw komst heeft hun harte verblijd!

De Koning des Hemels riep tot Zich de kleinen,
De Heiland beminde ze teêr;
Hij zegende minzaam het kindje der armen,
En wij, wij beminnen Hem weêr!

Maar U ook, Vorstinnen, beminnen wij teeder;
Wij naad'ren met blijdschap uw troon,
De liefde der kind'ren sprak steeds tot uw harte,
Uw liefde tot ons is uw kroon!

O, Vader der kleinen, hoor God, onze bede
Voor Nederlands goede Vorstin.
De bede der armen, de bede der weezen,
Dringt dieper de hemelen in!

Dit gedicht werd door twee der meisjes fraai gecalligrapheerd aan HH. MM. aangeboden.

Plechtig was het oogenblik, toen Hare Majesteiten langs de breede marmeren en met prachtige Axminster loopers belegde trappen onder zacht ruischend orgelspel de kapel binnentraden, waarheen zich inmiddels langs een anderen weg ook een gedeelte der kinderen had begeven. Daar werd door dezen een driestemmig *Domine, salvam fac reginam* ten gehoore bracht.

Thans begaf men zich naar de tweede étage.

Op de ziekenzaal, die daar eerst bezocht werd, en die eveneens met bloemen en planten was versierd, lag één enkele lijderes, Anna Jelders, sinds twaalf jaar lijdende aan ruggegraatsverlamming. Het arme meisje, dat op haar onafgebroken ziekbed het schoonste borduurwerk weet te vervaardigen, had voor Koningin Wilhelmina een zakdoekje gewerkt van *linon*, waarin het naamcijfer van Koningin, gedekt door de koninklijke kroon en omzet met fijne kant, — een meesterstukje van borduurkunst. Toen HH. MM., die het verlangen hadden te kennen gegeven de jeugdige zieke te bezoeken, haar waren genaderd en minzaam hadden toegesproken, bood zij haar handwerkje aan in een keurig sachet van wit satijn met dito zijden koorden. Koningin Wilhelmina dankte vriendelijk en ook de Regentes toonde zich met de treffende hulde ten zeerste ingenomen. Nog bewonderden HH. MM. en de dames van het gevolg een prachtige *alb* en een overschoon communiekleed, beide door Anna geborduurd en thans op een tafeltje ter bezichtiging voor de hooge bezoeksters uitgespreid.

Terwijl de Vorstinnen zich vervolgens van de ziekenzaal naar de naaikamer begaven, klonk beneden onder den koepel plechtig het *Wien Neêrlands bloed*, gezongen door de kinderen, met begeleiding van klavier. Ook hier waren fraaie decoraties aangebracht en werden verschillende geëxposeerde werkstukken met veel belangstelling en voldoening bezichtigd. Thans begaf men zich weder naar beneden en teekenden de Koninginnen in de receptie-kamer hare namen in het boek der bezoekers, en verlieten daarop hoogstvoldaan de stichting.

Eenige dagen later ontving de Eerw. Overste van H. M. De Koningin Regentes, de portretten der beide Vorstinnen met verzoek, die als een aandenken voor dit bezoek aan Anna Jelders te overhandigen.

BUITENLAND

Rome.—De *Ami de Ordre* maakt melding van een wonderbare genezing, die te Rome op voorspraak der H. Maagd moet hebben plaats gehad. De genezene is een arme dienstmeid van 60 jaar, Vincenza Marchini, die bij verschillende families in de stad heeft gediend. Eenigen tijd geleden kreeg zij een verzwering aan het been, die haar belette te werken. In het hospitaal opgenomen, werd zij den 31 Maart ll. door den geneesheer voor ongeneeslijk verklaard en uit het hospitaal verwijderd. Door de menschen verlaten, begaf zij zich op haar krukken en door een liefdadige vrouw vergezeld, naar de kerk van O. L. V. del Parto en knielde voor het wonderbeeld neer. Er waren toen meer dan 150 personen in de kerk. Met moeite en onder onuitsprekelijke smarten zette de zieke zich op het knielbankje neer voor het wonderbeeld der Moeder Gods. Alle aanwezigen waren ten zeerste met haar lot begaan en zagen haar medelijdend aan. Zich vooroverbuigend, drukte zij een kus op één voet van 't Onze-Lieve-Vrouwebeeld en daarop eensklaps haar krukken in de hoogte stekend, riep zij met luider stem: „Ik ben genezen, ik ben genezen, leve de Madonna!" Allen, die in de kerk waren, verdrongen zich om haar, en de arme Vincenza, na haar krukken aan weerszijden van het beeld te hebben geplaatst, verliet, God lovend en dankend, de kerk. Door de zorg der geloovigen werd denzelfden dag voor het beeld een opschrift geplaatst, dat het wonder vermeldde. Sinds vier dagen wordt de kerk door duizenden bezocht, die de H. Maagd komen bedanken voor het wonder, welks echtheid aan het

oordeel der Kerk onderworpen zal worden.

Italie.— Aan de *Messagero* te Rome is een telegram uit Catania gezonden, waarin ernstige onlusten uit het naburige Palermo worden gemeld. De bevolking aldaar eischt sedert lang afschaffing der octrooien. Een opgewonden menigte heeft het stadhuis te Palermo trachten in brand te steken en eenige huizen geplunderd. Er zijn verscheiden gewonden gevallen.

Te Palermo zijn revolutionnaire plakkaten aangeslagen. Voor het Fransche consulaat is een bus, met kruit en spijkers gevuld, ontploft. Er is echter geen schade aangericht.

—Er wordt geducht over geklaagd, dat de minister Rudini evenmin kwistig is met mededeelingen over den toestand in Afrika als zijn voorganger Crispi. Men beweert, dat er zeer belangrijke berichten zijn aangekomen uit Adigrat, dat nog altijd door de Abyssiniërs ingesloten is, en deze zijn niet openbaar gemaakt. Niet onmogelijk, dat Rudini hiermede wacht tot in de Kamer de debatten zullen aanvangen over de Afrikaansche zaken.

Rudini, zegt men, zou dat debat niet vreezen ; veel meer gelooft men, dat Crispi geduchte aanvallen zal hebben af te slaan. Maar mag men de bladen gelooven, dan zijn door het Groene Boek, onlangs gepubliceerd, beschuldigingen tot nog hooger adres gericht, en Crispi zelf zou aan den directeur der *Corriere della Sella* hebben gezegd, dat het Groene Boek een bom is, onder den troon des konings geworpen.

Frankrijk. — De heeren radicalen kunnen hun leed niet verkroppen. Die uit de Kamer wenschen zich niet neder te leggen bij de motie, ten gunste van het Ministerie-Meline gevallen. De socialistische Kamerleden hebben nu een allerhevigst manifest uitgevaardigd, waarin zij de houding brandmerken hunner medeleden, die naar de bewering van het stuk het land aan de reactie overleveren. De manifestanten verklaren alles te willen beproeven, ten einde eene vreedzame oplossing van het sociale vraagstuk te verkrijgen. De Republiek is bezoedeld, het algemeen stemrecht bedreigd ; zij noodigen allen uit beide met hen te verdedigen.

— Tijd gewonnen is veel gewonnen, denkt de *Univers*, en dat is dan ook alles wat gezegd kan worden. Vermoedelijk is het nieuwe ministerie slechts een oogenblik stilstand op den weg van het radicalisme, en zullen de partijen der verwoesting eerlang haar weg kunnen vervolgen. Meline en de zijnen beschikken niet over de beginselen en dus niet over de krachten, om de anarchie ten onder te brengen ; met de wapenen der heerschappij kunnen zij haar misschien een oogenblik tegenhouden, maar overwinnen kunnen zij haar niet.

—Eugène Meyer, oud-directeur van de Parijsche *Lanterne*, bespotter der Kerk en der geestelijkheid, uitgever van geschriften, waardoor de zedelijkheid der jeugd vermoord werd, heeft zich plotseling verwijderd. In de radicale en socialistische groepen, waarvan hij de ziel was, heeft zijne verwijdering, die aan financiëele redenen wordt toegeschreven, groote sensatie verwekt. Volgens den befaamden Drumont, is Meyer's oom te Keulen tot de galeien veroordeeld; omdat hij de bank van leening bestolen had, en heeft zijn vader zich doodgeschoten, toen men hem kwam halen, om hem naar de gevangenis te Mazas te voeren.

Meyer zelfs heeft menigmaal met zijn *Lanterne* de Parijsche verkiezingen gemaakt. En in de Kamer heeft de directeur van het Credit foncier Albert Christophe, openlijk medegedeeld hoe Meyer aan het geld gekomen is om de *Lanterne* te stichten. Een leelijke geschiedenis.

Duitschland. — Te Berlijn is het proces tegen Baron von Hammerstein behandeld. Het geding wekte natuurlijk groot opzien, daar het hier een man gold, behoorende tot den ouden adel, die eene aanzienlijke plaats innam aan het hof en in den Rijksdag, een der leiders was van de conservatieve (d. i. oud-Protestantsche) partij in Pruisen en hoofdredacteur van de invloedrijke *Kreuzzeitung*.

Hij werd beschuldigd, dat hij, hoewel hij een inkomen van 50.000 mark had, zijne schulden heeft willen betalen door van den papierleverancier van het blad 200.000 mark te leenen, welke som hij zou terugbetalen door den leverancier toe te staan de *Krzztg.* 25 percent meer dan den werkelijken papierprijs in rekening te brengen. Daar de papierhandelaar een waarborg van den uitgever, graaf Finckenstein, eischte, maakte Von Hammerstein volgens de akte van beschuldiging de handteekening na en legaliseerde ze ook valschelijk met handteekening en stempel van den rechter, terwijl hij twee valsche wissels, elk van 100.000 mark, op Finckenstein's naam uitgaf. De *Krzztg.* betaalde aldus 96.400 mark te veel aan papier, en voorts nam H. nog een bedrag van 11.483 mark uit de kas van het blad.

Nog legde de akte hem verduisteringen, samen tot een bedrag van minstens 300.000 mark ten laste, maar op deze punten werd hij niet vervolgd, daar de Italiaansche regeering hem alleen wegens bovenvermelde punten heeft uitgeleverd.

Hammerstein was niets veranderd; gezond, onberispelijk gekleed en elegant gefriseerd, met een zelfbewuste houding, sprak en gesticuleerde hij als vroeger in den Rijksdag. Kort en openlijk bekende hij alles, wat niet te loochenen was, en baseerde zijn geheele verdediging hierop, dat hij in het belang van de conservatieve partij en van de *Kreuzzeitung*, die door zijn val zeer benadeeld en in het voor de partij kritieke jaar 1889 van haren leidsman zou beroofd zijn, tot valschheid en bedrog zijn toevlucht had genomen. Aan het zeer behendige slot zijner verdedigingsrede smeekte hij, dat men hem niet eerloos zou veroordeelen tot tuchthuisstraf maar tot gevangenis. Zijn zaak zou gunstiger staan, zeide hij, als hij had willen klappen en conservatieve schandalen had willen onthullen, waarover de politieke tegenstanders zouden juichen, maar dat versmaadde hij.

Bij de laatste zinnen barstte hij in tranen uit. Het proces had overigens een zuiver zakelijk verloop, zonder sensatie.

Baron Von Hammerstein is veroordeeld tot 3 jaar tuchthuisstraf, 1500 boete, subsidiair 100 dagen tuchthuisstraf, en 5 jaar verlies van eer.

—Nauwelijks is de keizer in het vaderland terug, of reeds verluidt, dat hij dezen zomer weer eene reis naar Noorwegen zal maken.

— De minister van eeredienst dr. Bosse, (in Pruisen) zal binnenkort nogmaals gelegenheid vinden in het Heerenhuis, bij de beraadslaging over het wetsontwerp op de bezoldiging der onderwijzers, te verklaren of hij als minister van eeredienst besloten is aan den Landdag eene Christelijke wet op de volksschool voor te leggen.

Naar de *Kreuzzeitung* verzekert, heeft vrijheer von Durant in de conservatieve fractie van het Heerenhuis het voorstel gedaan: Van de Staats-regeering te eischen, zoo spoedig mogelijk een wetsontwerp op de volksschool, gevestigd op Christelijke en confessioneele grondslagen, in te dienen. Er is geen twijfel, zoo verzekert men, of dit besluit zal in het Heerenhuis gebracht worden en zal daar ook hoogst waarschijnlijk worden aangenomen.

Dr. Bosse heeft nu reeds een paar verklaringen afgelegd; die op verschillende manieren worden uitgelegd, en men is benieuwd te hooren wat de minister, na zijne twee verklaringen in het Lagerhuis, nu voor de tweede maal in het Heerenhuis zal zeggen. Ongetwijfeld zal hij zich nog zijne eerste minister-redevoering in het Heerenhuis herinneren, uitgesproken na den val van zijnen voorganger graaf Zedlitz Neukirch, waarin hij verklaarde als conservatief Evangelisch Christen het eens te zijn met het wetsonwerp van Zedlitz.

— De Duitsche Rijksdag is in tweede lezing met de beurswet gereed gekomen, nadat met 200 tegen 34 stemmen het voorstel aangenomen was waarbij op de beurs de termijnhandel in graan en maalprodukten wordt verboden. Kan deze wet een einde maken aan de talrijke beursknoeierijen of ze althans minder doen worden, dan zal er met hare samenstelling een nuttig werk verricht zijn.

— Uit Parijs is de Bulgaarsche prins naar Berlijn vertrokken, waar hij met de eerbewijzen, aan zijne vorstelijke waardigheid verschuldigd, ontvangen is. Te Potsdam op een diner genoodigd, zat hij naast de keizerin tegenover den keizer; deze laatste dronk herhaaldelijk op zijne gezondheid.

Spanje. — De groote ellende, waaraan het land door de droogte ten prooi is, doet volgens depêches uit Valencia vreezen voor onlusten. Sommige streken van Spanje worden zelfs door hongersnood bedreigd. De helft van den oogst acht men nu reeds zeker als verloren. In bijna alle steden worden processiën gehouden, om van den hemel regen af te bidden.

— Eenige maanden geleden was er onder de arbeidsters der tabaksfabriek te Sevilla, wegens een aanvraag om loonsverhooging, een oproer uitgebarsten, waarbij zij alles in de fabriek kort en klein sloegen. Het gevolg was, dat de oproerkraaisters, 40 in getal, allen uit de fabriek werden ontslagen. Al haar pogingen om weer toegelaten te worden leden schipbreuk ; zelfs de aartsbisschop van Sevilla, die voor haar een goed woordje deed, kon in den toestand geen verandering brengen. Nu was er nog slechts één, die de arme ontslagenen kon helpen, en dat was de *Virgen de la Victoria*. De gewezen arbeidsters brachten het laatste wat zij hadden ten offer en kochten voor *Maria Santisima* een gouden kroon met witte atlassluiers, waarop in gouden letters de woorden waren gestikt: „A la Virgen de la Victoria, las Cigarreras de Sevilla." Zij namen op Witten Donderdag het Madonnabeeld uit de parochiekerk en droegen het onder luid gejuich naar de fabriek. Alle arbeidsters hadden zich bij den stoet aangesloten. Het Madonnabeeld hield een groote rol papier in de handen. Toen de directeur van de fabriek het beeld en den optocht zag, trad hij naar voren en liet als echt Andalusiër een grooten bloemenruiker komen, waarmee hij het beeld vereerde. De arbeidsters ontvingen hem met gejuich en zeiden, dat hij de rol papier moest lezen. De directeur nam de rol uit de handen van de Heilige Maagd in ontvangst en las ze. Zij hield een verzoek in van *Maria Santisima*, om de ontslagen cigarettenmaaksters weder in genade aan te nemen. De directeur lachte en verklaarde, dat hij de bede van de Heilige Maagd natuurlijk niet kon weigeren, en dat de arbeidsters weer aan het werk mochten gaan. De vrouwen geraakten bij die woorden in zulk een opgewonden toestand, dat zij den directeur met omhelzingen bestormden ! *(Hbl.)*

Rusland.—Uit Petersburg wordt gemeld, dat de Keizer van Rusland bij de kroning eene ukase zal uitvaardigen waarbij voor geheel Rusland gewetens- en persvrijheid wordt verleend. En volgens den Romeinschen correspondent van de *Daily News* heeft 't Vaticaan van een vertrouwbare Russische autoriteit hetzelfde vernomen.

— De toestand van den Russischen Kroonprins (broeder van den Czaar,) die te Nizza vertoeft, is zeer verergerd. Alle hoop op behoud schijnt nu opgegeven. De kroningsplechtigheid zal als de prins spoedig overlijdt, niet uitgesteld kunnen worden ; maar men zou haar beperken tot de hoognoodige formaliteiten en alle feestelijkheden achterwege laten. Men neemt te Moscou reeds maatregelen voor die droeve noodzakelijkheid.

Transvaal.—De Regeering te Pretoria is er eindelijk toe overgegaan openbaarheid te geven aan de haar in handen gevallen serie van telegrammen gewisseld tusschen het „hervormings"-comité van Johannesburg, de „Chartered Company" en Dr. Jameson, waaruit de geheele leelijke inval-geschiedenis aan het licht komt. Die telegrammen waren in cijferschrift, maar de sleutel daartoe werd gevonden onder de bagage van Jameson. Uit die depêche-wisseling blijkt met klaarheid, dat Cecil Rhodes, de toenmalige eerste Minister der Kaapkolonie, volkomen op de hoogte was van Jameson's plan van inval. De telegrammen, die te Pretoria eene geweldige sensatie maken, loopen van 7 tot 30 December, en ofschoon sommige gedeelten er van duister zijn, blijkt toch duidelijk, dat Jameson gedurende de geheele Decembermaand in voordurend telegrafisch verkeer was met de Johannesburger „ hervormers," zoowel als met het Central bestuur der "Chartered Company" te Kaapstaad. Toen de tijd van Jameson's opbreken was vastgesteld, deed het hervormings"-comité alles om den inval nog te doen uitstellen, daar men dien te Johannesburg nog niet tijdig achtte. Het blijkt niet waarom door Jameson niet aan dit verzoek werd voldaan, — maar zijn uitbarsting in tranen, toen niemand hem tegemoet kwam en hij zich bij Krügersdorp moest overgeven, wordt nu meer begrijpelijk.—Zelfs de Londensche *Times* moet erkennen : „Het is onmogelijk zich de ernstige beteekenis te ontveinzen der telegrammen uit Pretoria, waaruit de medeplichtigheid van Cecil Rhodes niet alleen, maar ook van Beit en Harris blijkt. Wegens de verantwoordelijke positie van den heer Rhodes had deze zich hiervan behooren te onthouden" — bravo *Times!* „ en de heeren Rhodes, Beit en Harris zouden wel eens, ter oorzake van hun gedrag ter verantwoordiging kunnen geroepen worden!" Inderdaad zou dit in een ander land dan Engeland niet alleen wel eens kunnen, maar zeer zekerlijk moeten — en gebeuren ook. Maar waar recht en billijkheid in de laatste tijden op zoo schromelijke wijze verdraaid werden, is het niet onwaarschijnlijk, dat alle straf uitblijft, ook al verlangt *Daily Cronicle*, een aanstonds ingesteld parlamentair onderzoek en al erkent *Daily News*, dat de "Company" nu toch zekerlijk haar „charter" heeft verbeurd. In ieder geval echter : de toon, voortaan tegenover de Transvaal aan te slaan door Jameson's medeplichtigen of althans hunne verwanten, behoort een geheel andere te worden, —minstens die van gelijken. Nog vóór dit laatste schandaal aan op het licht kwam, zeide Lord Roseberry het al klaar en duidelijk, in eene redevoering : „Wanneer een Minister uit bittere ervaring de leering wil trekken : dat hij geduld, waakzaamheid, verstand, ontzien van gevoeligheid en beleefdheid in toepassing moet brengen, — dan kunnen de onderhandelingen met President Krüger nog wel tot een goed einde gebracht worden"

Oostenrijk-Hongarije. — Op den tweeden Mei is de Milennium-tentoonstelling te Buda-Pesth door den keizer van Oostenrijk geopend, na eene rede uitgesproken te hebben in antwoord op de toespraak van den minister van koophandel. De tentoonstelling, zeide de keizer, zal bewijzen, dat Hongarije, hetwelk 1000 jaar lang den troon en het vaderland wist te verdedigen, zich een eervolle plaats verwierf in de intellectuëele wereld en de sympathie der buitenlansche Mogendheden, die kostbare historische voorwerpen inzonden, en dat de Hongaren, ondanks de verdeeldheid der partijen, eensgezind zijn in trouw aan de Kroon.

Op denzelfden dag hielden de Serviërs in hunne hoofdstad Belgrado eene zeer vijandige demonstratie tegen de Hongaren. De telegraaf meldt niet, waarom dit geschiedde. Er werd des namiddags eene Hongaarsche vlag verbrand. De menigte hield in den avond eene betooging van sympathie voor het koninklijk paleis en voor de Fransche en de Russische legatie, en deed daarna een aanval op het Hongaarsche handelsagentschap. De gendarmes dre-

ven de menigte met geweerschoten uiteen, waarbij verscheiden personen gewond werden. De prefect en de commandant der gendarmerie zijn geschorst.

Men ziet, dat politieke sympathie en antipathie hier een rol speelden, maar de vraag is, of men hier te doen had met eene spontane beweging, dan wel of een of ander feit er aanleiding toe gegeven heeft.

Nu is het bekend, dat bij de omliggende volken een diepe haat tegen Hongarije bestaat, en dat de viering van het 1000jarig bestaan van dit land hun een geschikte gelegenheid aanbiedt, om daarvan opnieuw te doen blijken. Verneemt men wat de *Narodni Listy* van Praag zegt, dan weet men, dat men in dit Boheemsche blad de echo heeft van de taal der vijandelijke bladen in andere gewesten. Dat blad schrijft: „De feesten moeten vóor alles constateeren, dat duizend jaar geleden een ras dat land veroverd en alle andere rassen onder het juk gebracht heeft, en dat de Hongaarsche Staat een nationaal Magyaarsche Staat is, wat een historische onjuistheid is, waartegen wij ons moeten verdedigen. Wanneer men de gelijkheid erkend heeft van de rechten van alle volken, die dezen Staat uitmaken, dan zullen wij gelukkig zijn aan deze feesten te kunnen deelnemen, maar thans zien wij er slechts een aanslag in op ons nationaal bestaan en de bevestiging onzer slavernij."

LAS MÁQUINAS Y LOS HOMBRES

Todo lo que vamos á hacer hoy, es una pregunta simple y clara, que cualquiera persona puede contestarse. ¿Por qué echamos grasa en las carretas, carros y coches de los ferrocarriles? Naturalmente que es para que puedan correr con más facilidad. Tal vez ustedes creerán que este punto es demasiado trivial para ocuparnos de él, mas perdónnenos y detengámonos en él un momento mas largo, veamos.

Se pierde cerca de una tercera parte de la fuerza de cualquiera máquina en alcanzar la fricción de sus propias partes, á pesar de la grasa y del aceite que se la echa; de manera que de tres máquinas solo dos no son de alguna utilidad. Este es un gran hecho, ¿no es verdad? Si, y de aquí que los inventores están ideando constantemente nuevos medios para reducir la fricción.

Ahora pues, el cuerpo humano es una máquina impelida por el calor, justamente como lo es una locomotora, y cualquiera cosa que la retarde puede considerarse como fricción; pués bien, ¿Qué no darían los autores, los abogados, los eclesiásticos y todos los que toabajan con el cerebro, por algo que les conservase siempre sus entendimientos claros y fuertes? ¿qué no daríamos cualquiera de nosotros por algo que tuviera el poder de impedir los dolores, la debilidad y la fatiga? ¿Sé yo de algo que lo consiga? Si lo supiera podría vender el secreto por más dinero que se haya jamás visto en toda Europa, pero lo que sé es una cosa y se les diré dentro de un minuto y de balde. La siguiente carta les hará ver lo que quiero decir:—

"En su última carta," nos dice un corresponsal, "Vds. dicen que encontraban estraño que yo perdiese carne tomando su remedio; Vds. tenian razón en decirlo; pués al mismo tiempo también tomaba las aguas de manantial, y cuando dejé de tomarlas y sólo continué tomando el remedio de Vds. aumentaba en carne de día en día, en resumen la historia de mi enfermedad es como sigue.

"He sufrido de dolores de estómago desde más ó menos desde que fuí colegial, sin embargo que en ese tiempo solo eran de un carácter ligero, después de algún tiempo me ordenaron que me hiciera cargo de la parroquia de Torrecilla en Alcañiz, provincia de Teruele Allí tuve un fuerte ataque, cuya influencia me duró por ocho meses, en realidad que me encontraba en un estado muy lamentable.

"Después de la epidemia del cólera del año de 1885 fuí nombrado beneficiado de esta iglesia y parroquia; entonces me volvieron los dolores, mi digestión era muy mala y tenía de cuando en cuando ataques de mareo y vómito, pero en los seis últimos años la enfermedad aumentó tanto que por consejo de un doctor del lugar me fuí á los Baños de Sobron. Todo marchó bién por el primer año, pero en el segundo año me encontré completamente descompuesto y sin apetito alguno. Los ataques que se me presentaban fueron tan violentos en varias ocasiones que aun alarmaron al digno profesor y amigo mío.

"La enfermadad se había hecho tan seria que la conté á cierta persona, quien me aconsejó que ensayara el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, diciéndome que tenía confianza en que me restablecería. He estado tomando el Jarabe desde Julio de 1894, cuyo efecto de bondad se manifestó poco después de principiarlo á tomar, el padecimiento disminuía rápidamente y desde entónces no he tenido más dolores, vómito ni mareo; al contrario tengo magnífico apetito y me estoy poniendo fuerte y gordo, en resumidas cuentas me siento como si solo tuviera *veinte años de edad*, no obstante de que como á pasto de todo lo que apetezco siendo mucho de lo que como muy indigesto, según me parece. Quedan Vds. en libertad para publicar este testimonio de gratitud para con el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, á condición que Vds. sólo hagan uso de mis iniciales, puesto que la ciudad y mi profesión son suficientes para todo el mundo que quiera hacerme alguna pregunta. (Firmado) P. J. L. Presbítero, Epila, Provincia Zaragoza, 20 de Febrero de 1895."

El padecimiento de nuestro corresponsal fué indigestión ó dispepsia crónica, con sus desastrosos efectos en todo el sistema. Cuanto sufrió y se mortificó él mismo yá nos lo dice; ninguna otra enfermedad interviene tanto con el trabajo y echa á perder el sosiego y la felicidad humana, como esta enfermedad de que hablamos. Casi todo el mundo sufre de ella, no pasa por alto á nadie; es el enemigo de la juventud y de la vejez, cualquiera que sea el trabajo de los empleados, yá sea con el entendimiento ó físicamente ó de ambos modos.

Por siglos han buscado los hombres en vano un remedió hasta el encuentro afortunado del Jarabe Curativo de la madre Seigel. El gran éxito de esta medicina en curar los peores casos queda atestiguado por toda gente del mundo. Si alguno de Vds. está enfermo no debe hesitar en tomarlo inmediatamente. (3)

IMPRENTA DE LA LIBRERIA DE A. BETHENCOURT É HIJOS, CURAÇAO